

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

" نگرانی های سلامتی نوجوانان و ارائه راهبردهای کاهش آن: یک مطالعه ترکیبی "

رساله دکتری بهداشت باروری

استاد راهنما: دکتر اعظم بحیرائی

اساتید مشاور: دکتر فضل الله احمدی

دکتر فضل الله غفرانی پور

دکتر عباس رحیمی فروشانی

دانشجو: الهام خوری

خرداد / ۱۳۹۳

چکیده

نگرانی های سلامتی نوجوانان و ارائه راهبردهای کاهش آن: یک مطالعه ترکیبی

زمینه: نوجوانی دوره ی تکاملی است که نوجوانان تغییرات جسمی، روانی، رفتاری و اجتماعی شگرفی را تجربه می کنند. از این رو پرداختن به نگرانی های سلامتی این دوره انتقالی یکی از اولویت های اساسی جامعه و سیستم مراقبت بهداشتی است و پژوهش حاضر نیز با هدف تعیین وضعیت نگرانی های بهداشتی نوجوانان، تبیین درک و تجربه آنها از شایع ترین نگرانی بهداشتی و ارائه راهبردهای کاهش نگرانی در مورد شایع ترین نگرانی بهداشتی آنان طراحی و انجام شد.

روش پژوهش: پژوهش حاضر، مطالعه ای دو مرحله ای با رویکرد ترکیبی با طرح متوالی توضیحی از نوع پیگیری بود. مرحله اول، مطالعه ای کمی از نوع مقطعی و مبتنی بر جمعیت بود که با هدف تعیین وضعیت نگرانی های بهداشتی نوجوانان با مشارکت ۹۱۵ نوجوان دختر و پسر ۱۸-۱۴ ساله در شهر تهران انجام شد. ابزار گرد آوری داده ها، نسخه فارسی پرسشنامه نگرانی های بهداشتی نوجوانان بود که به طریق خود تکمیلی توسط مشارکت کنندگان تکمیل شد. روش نمونه گیری طبقه بندی شده خوشه ای تصادفی بود. مرحله دوم شامل یک مطالعه کیفی با هدف تبیین درک نوجوانان از شایع ترین نگرانی بهداشتی آنان بود. روش گرد آوری داده ها، مصاحبه های عمیق فردی بود که با مشارکت ۱۵ نوجوان که به صورت هدفمند انتخاب شده بودند، صورت گرفت. روش های تجزیه و تحلیل داده ها در بخش کمی شامل آمار توصیفی، تحلیلی و رگرسیون لجستیک چند متغیره و در بخش کیفی، روش آنالیز محتوای کیفی، از نوع قراردادی جهت کسب اطلاعات مستقیم و حقیقی از دیدگاه های منحصر به فرد مشارکت کنندگان بود. ترکیب داده های حاصل از دو مرحله مطالعه کمی و کیفی، مروری بر متون و استفاده از شیوه گروه اسمی منجر به تدوین و ارائه راهبردهای کاهش نگرانی شد.

یافته ها: تجزیه و تحلیل داده ها در مرحله کمی مطالعه نشان داد که میانگین تعداد نگرانی های بهداشتی نوجوانان 27 ± 46 بود. شایع ترین حیطه نگرانی بهداشتی نوجوانان آینده و شایع ترین مورد نگرانی در این حیطه موفقیت بود. نتایج آنالیز رگرسیون لجستیک چند متغیره نشان داد که جنسیت دختر، تحصیلات مادر ($OR= 2/23 \text{ } 95\% \text{ } CI= 1/07-4/65$) و ساکن بودن در شمال ($OR= 1/76 \text{ } 95\% \text{ } CI= 1/13-2/74$) و غرب ($OR= 2/02 \text{ } 95\% \text{ } CI= 1/30-3/16$) تهران مهم ترین پیش بینی کننده های نگرانی بهداشتی بالاتر در نوجوانان بودند. در بین منابع اطلاعاتی مختلف، مادر و دوست همجنس و کتاب و اینترنت بترتیب شایع ترین منابع اطلاعاتی غیر رسانه ای و رسانه ای مورد استفاده و ترجیحی نوجوانان در زمینه نگرانی های بهداشتی خود بودند و شایع ترین موضوعی که نوجوانان تمایل به کسب اطلاعات پیرامون آن داشتند، مسائل جنسی بود. در بخش کیفی، با تحلیل آنالیز محتوای کیفی، در مورد نگرانی آینده نوجوانان شش مضمون شامل ناکارآمدی مدرسه در آماده سازی نوجوان برای زندگی آینده، هراس از ناکامی ها، دغدغه های مسائل جنسی، دغدغه های مرتبط با جنس مخالف، دغدغه های خانوادگی و نگرانی های مرتبط با جامعه انتزاع شد. در نهایت ۱۳ راهبرد جهت کاهش نگرانی های آینده نوجوانان تدوین و ارائه شد.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج مطالعه، آینده شایع ترین حیطه نگرانی های بهداشتی نوجوانان و " موفق بودن " شایع ترین مورد نگرانی در این حیطه گزارش شد. پیگیری نتیجه کمی با مطالعه کیفی به منظور توضیح و درک علل شایع ترین نگرانی بهداشتی و راه حل های کاهش آن کمک نمود. به طوری که یافته های مطالعه کیفی نشان داد که بعد واحد نگرانی حیطه آینده نوجوانان با عوامل چندگانه ای مرتبط است. در بین علل چند گانه نگرانی از آینده، نوجوانان وزن عمده را در بروز نگرانی خود اساسا به عوامل بیرونی (مدرسه، خانواده و جامعه) دادند. نوجوانان در مورد موفقیت در ابعاد مختلف زندگی خود در آینده نگرانند. در واقع نگران مسائلی هستند که پیش نیاز برای انجام مسئولیت ها و ورود به نقش های بزرگسالی آنان است. نگرانی آینده نوجوانان حاصل هراس آنان از توانمندی های فردی ناکافی خود برای ورود به زندگی بزرگسالی و عدم امید و اطمینان از موفقیت در آینده است. در واقع نوجوانان فاصله ای را بین مهارت های کسب شده خود با مهارت های لازم که آنان را برای سازگاری بهتر با محیط و زندگی مطلوب در بزرگسالی مهیا می سازد احساس می کنند. آنان لازمه موفقیت و غلبه بر نگرانی های آینده را رشد همه جانبه توانمندی های خود و کسب مهارت در ابعاد مختلف زندگی می دانند. از این رو طراحی و برنامه ریزی مداخلات مناسب توسط سیاستگذاران جامعه در جهت دستیابی به سبک زندگی مطلوب ایرانی- اسلامی بر اساس راهبردهای ارائه شده در کاهش نگرانی نوجوانان سودمند خواهد بود.

کلید واژه ها: نوجوان، نگرانی بهداشتی، روش تحقیق ترکیبی

Tehran University of Medical Sciences

Faculty of Nursing and Midwifery

**"Adolescents Health Concerns and Strategies for improving the
most common health concern: A Mixed Methods Study"**

**A thesis submitted in partial fulfilment of the requirements for the
degree of Doctor of Philosophy
In Reproductive Health**

Supervisor: Dr. Azam Baheiraei

**Co_ Supervisors: Dr. Fazlollah Ahmadi
Dr. Fazlollah Ghofranipour
Dr. Abbas Rahimi Foroushani**

By: Elham Khoori

June ۲۰۱۴

Abstract

Adolescents Health Concerns and Strategies for improving the most common health concern: A Mixed Methods Study

Introduction: Adolescence is a period of development when teenagers experience tremendous biological, psychological, social and behavioral changes. Thus, addressing the health concerns of them is one of the main priorities of community and health care systems, and the study aimed to determine the situation of the adolescents' health concerns, exploring their experience of the most common health concern, and to offer strategies to reduce the adolescents most common health concern.

Materials and Methods: The research was a mixed methods study; explanatory sequential design that was conducted in two sequential phases. The first phase was a population-based and cross-sectional survey. This phase aimed to determine the situation of the adolescents' health concerns of 910 female and males adolescents of 14-18 year old in Tehran. Data were collected using the self-administered Persian version of the Adolescent Health Concerns Inventory (AHCI-P) that was completed by adolescents. The sampling method was stratified cluster random sampling. The second phase was a qualitative study with the aim of exploring adolescent perception for the most common health concern. Data was collected from individual in-depth interviews with 10 adolescents. Participants were selected using purposive sampling. Data analysis procedures included descriptive, analytical statistics and logistic regression for quantitative phase and a qualitative content analysis of the qualitative data with conventional approach to obtain direct and true information from the unique perspectives of participants. Finally, strategies to reduce the adolescents most common health concern were developed using data integration, a literature review and the nominal group technique among experts.

Findings: The quantitative findings showed the mean number of health concerns in adolescents were 4.6 ± 2.7 . The most common subscale of concern was 'The Future' in adolescents and among the subscale's items "being successful" was the most frequently reported concern. Results of the multivariate logistic regression showed

that female gender (OR: 1.42, CI 95%: 1.08-1.87), mothers' educational attainment (OR: 2.23, 95% CI: 1.07-

4.60) and living in northern (OR: 1.76, 95% CI: 1.13-2.74) and western (OR: 2.02, 95% CI: 1.30-3.16) regions of Tehran were significant predictors of higher level of health concerns. Mothers (51.11%), same-sex friends (40.11%) and books (39.6%) and the Internet (37.9%) were the most common and preferred non-media and media sources of health information for adolescents, respectively. The most common topic that adolescents sought information about was sexuality issues. During qualitative content analysis, six themes were extracted including ineffectiveness of school in preparation for future life, fear of failures, sexual issues concerns, concerns related to the opposite sex, familial concerns and concerns associated to society. Finally, 13 strategies were offered to reduce adolescents' future concerns.

Conclusion: The results of the study indicate the most common health concern subscale for adolescents was *The Future*, and "being successful" was endorsed as the most prominent concern. The mixed methods approach helped to explain and understand the reasons of adolescent's future concern and solutions for reducing it. Analysis of the data in the qualitative part of the study showed regarding multiple causes of concern about their future, the participants apportioned more weight to external factors (school, family and society) as the underlying causes of their concerns about the future. Participants concerned about their being successful in various aspects of life in the future. In fact they concern about the issues that are the prerequisites in undertaking the responsibilities and entry into the adult roles. They pointed their fear of not having the necessary personal skills to enter to the adult life and their lack of hope and confidence about their future success. A problem the adolescents identified is a gap between the skills they have now and what they perceive is required to prepare them to better adjustment and adaptation to the adult environment and have a decent life. Participants believed that a holistic development of all aspects of their abilities is necessary to achieve success in the future. Thus, design of appropriate interventions by policy makers in order to achieve a desired Iranian-Islamic life style, based on offered strategies in present study will be beneficial to reduce the future concerns.

Keywords: Adolescent, Health Concern, Mixed Methods Study